NN 55/2022 (13.5.2022.), Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-IIIA-1731/2021 od 28. travnja 2022.

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

754

Ustavni sud Republike Hrvatske, u Drugom vijeću za odlučivanje o ustavnim tužbama, u sastavu sudac Rajko Mlinarić, zamjenik predsjednice Vijeća, te suci Mato Arlović, Snježana Bagić, Josip Leko, Davorin Mlakar i Miroslav Šumanović, članovi Vijeća, u postupku koji je ustavnom tužbom pokrenuo Branislav Silaj iz Ozlja, kojeg zastupa Hasan Karajić, odvjetnik u Zajedničkom odvjetničkom uredu Hasan Karajić i Damir Karajić sa sjedištem u Karlovcu, na sjednici održanoj 28. travnja 2022. jednoglasno je donio

ODLUKU

I. Ustavna tužba se usvaja.

II. Visoki kazneni sud Republike Hrvatske dužan je donijeti odluku u predmetu koji se vodi pred tim sudom pod brojem Kž-115/2022 u najkraćem mogućem roku, ali ne duljem od šest (6) mjeseci, računajući od prvog idućeg dana nakon objave ove odluke u »Narodnim novinama«.

III. Na temelju članka 63. stavka 3. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst), podnositelju ustavne tužbe Branislavu Silaju iz Ozlja, Vikend Naselje 5, određuje se primjerena naknada zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku, zajamčenog člankom 29. stavkom 1. Ustava Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.) u iznosu od 22.000,00 kuna.

IV. Naknada iz točke III. izreke ove odluke bit će isplaćena iz državnog proračuna u roku od tri (3) mjeseca od dana podnošenja zahtjeva podnositelja Ministarstvu pravosuđa i uprave Republike Hrvatske za njezinu isplatu.

V. Ova odluka objavit će se u »Narodnim novinama«.

Obrazloženje

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. Branislav Silaj iz Ozlja (u daljnjem tekstu: podnositelj) kojeg zastupa Hasan Karajić, odvjetnik u Zajedničkom odvjetničkom uredu Hasan Karajić i Damir Karajić sa sjedištem u Karlovcu, podnio je 24. ožujka 2021. ustavnu tužbu na temelju članka 63. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst; u daljnjem tekstu: Ustavni zakon) smatrajući da mu je trajanjem postupka koji se vodio pred Županijskim sudom u Karlovcu (u daljnjem tekstu: prvostupanjski sud) pod brojem K-21/2020 povrijeđeno njegovo ustavno pravo na donošenje odluke u razumnom roku zajamčeno člankom 29. stavkom 1. Ustava.

2. Za potrebe ustavnosudskog postupka pribavljena je preslika spisa prvostupanjskog suda broj: K-21/2020.

II. PREGLED RADNJI U POSTUPKU

a) Postupanje prvostupanjskog suda do 5. studenoga 1997.

3. Policijska uprava karlovačka podnijela je 9. kolovoza 1993. kaznenu prijavu Okružnom državnom odvjetništvu u Karlovcu protiv I. okrivljenika i II. okrivljenika (podnositelja) zbog počinjenja kaznenog djela zlouporabe položaja ili ovlaštenja iz članka 222. stavaka 1., 3. i 5. Kaznenog zakona Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: KZRH).

Rješenjem istražnog suca broj: Kir-364/93-4 od 9. kolovoza 1993. podnositelju je određen pritvor koji je rješenjem od 26. kolovoza 1993. ukinut.

Okružno državno odvjetništvo u Karlovcu 11. kolovoza 1993. podnijelo je zahtjev za provođenje istrage protiv podnositelja i I. okrivljenika zbog počinjenja kaznenog djela zlouporabe položaja i ovlaštenja iz članka 215. stavaka 1., 3. i 5. KZRH-a.

Rješenjem broj: Kio-121/93-2 od 11. kolovoza 1993. Okružni sud u Karlovcu po istražnom sucu odredio je provođenje istrage protiv I. okrivljenika i podnositelja zbog počinjenja kaznenog djela iz članka 215. stavaka 1., 3. i 5. KZRH-a.

Okružni sud u Karlovcu je rješenjem od 13. listopada 1993. proširio istragu i u odnosu na III. okrivljenika.

Okružno državno odvjetništvo u Karlovcu podnijelo je 25. studenoga 1993. Okružnom sudu u Karlovcu optužnicu protiv I. okrivljenika, podnositelja i III. okrivljenika zbog počinjenja kaznenog djela iz članka 215. stavaka 1., 3. i 5. KZRH-a.

Nakon toga sud je zakazao 3 ročišta (26. travnja 1994., 24. svibnja 1994. i 28. lipnja 1994.) koja su odgođena zbog nedolaska podnositelja ili I. okrivljenika.

Na ročištu održanom 25. listopada 1994. započela je glavna rasprava te su okrivljenici iznijeli svoje obrane.

Nakon toga sud je zakazao 2 ročišta (16. studenoga 1994. i 22. veljače 1996.) koja su odgođena zbog nedolaska branitelja podnositelja ili I. okrivljenika.

Na ročištu održanom 5. ožujka 1996. glavna rasprava započela je ispočetka te su se okrivljenici očitovali o optužbi.

Na ročište održano 7. svibnja 1996. nije pristupio I. okrivljenik te je Općinski državni odvjetnik promijenio zakonski opis i pravnu kvalifikaciju djela u optužnici tereteći I. okrivljenika za počinjenje kaznenog djela iz članka 215. stavaka 1., 3. i 4. KZRH-a, a podnositelja i III. okrivljenika za počinjenje kaznenog djela iz članka 215. stavaka 1., 3. i 4. KZRH-a u svezi s člankom 22. OKZRH-a.

Podneskom od 25. studenoga 1996. branitelj podnositelja predložio je odgodu ročišta.

Na ročište zakazano za 26. studenoga 1996. nije pristupio podnositelj za kojeg se u dva navrata vraćala dostava poziva kao neuredna, s naznakom »obaviješten, nije podigao pošiljku«, pa je ročište odgođeno.

Ročište zakazano za 18. prosinca 1996. odgođeno je zbog razloga za izuzeće predsjednika vijeća.

b) Postupanje prvostupanjskog suda nakon 5. studenoga 1997.

4. Na ročište zakazano za 18. veljače 1999. nije pristupio branitelj podnositelja i III. okrivljenik koji je ispričao izostanak, a branitelj I. okrivljenika je otkazao punomoć za zastupanje I. okrivljeniku te su podnositelj i III. okrivljenik opozvali punomoć branitelju i angažirali novog branitelja, pročitan je iskaz I. okrivljenika, podnositelj je iznio obranu, III. okrivljenik se branio šutnjom te su saslušani svjedoci i glavna je rasprava dovršena.

Presudom prvostupanjskog suda broj: K-31/93-103 od 18. veljače 1999. oslobođeni su optužbe podnositelj, kao i I. i III. okrivljenici.

Protiv navedene presude Županijsko državno odvjetništvo u Karlovcu (u daljnjem tekstu: ŽDO u Karlovcu) je 19. ožujka 1999. podnijelo žalbu.

I. okrivljenik je 7. travnja 1999. podnio odgovor na žalbu, dok su podnositelj i III. okrivljenik odgovor na žalbu podnijeli 8. travnja 1999.

Predmet je 16. travnja 1999. dostavljen Vrhovnom sudu Republike Hrvatske na odlučivanje.

Rješenjem Vrhovnog suda broj: Kž-280/1999-3 od 6. studenoga 2001. ukinuta je pobijana presuda i predmet vraćen prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Nalogom od 20. siječnja 2003. prvostupanjski sud naložio je provođenje knjigovodstveno-financijskog vještačenja.

Financijsko-knjigovodstvena vještakinja dostavila je 17. ožujka 2004. sudu nalaz i mišljenje.

Prvostupanjski sud naredbom od 19. svibnja 2004. zakazao je ročište, te se dostava poziva za podnositelja vratila kao neuredna s naznakom »ne nalazi se na navedenoj adresi«.

Na ročište zakazano za 16. lipnja 2004. nije pristupio ni podnositelj ni branitelji podnositelja i III. okrivljenika, pa je ročište odgođeno.

Podneskom od 1. srpnja 2004. branitelj je izvijestio sud da je otkazao punomoć za zastupanje podnositelju i III. okrivljeniku.

Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: MUP) dostavilo je 15. srpnja 2004. adresu prebivališta za podnositelja.

Podneskom od 19. studenoga 2004. branitelj l. okrivljenika zatražio je odgodu zakazanog ročišta.

Na ročište zakazano za 24. studenoga 2004. nije pristupio ni podnositelj (zbog neuredne dostave poziva) ni branitelj I. okrivljenika, pa je ročište odgođeno.

Na ročište održano 9. veljače 2005. nije pristupio branitelj podnositelja i III. okrivljenika, te je sud predočio podnositelju dopis kojim je bio pozvan da pristupi na ročište s braniteljem zbog obavezne obrane, nakon čega je podnositelj izjavio da je promijenio mjesto prebivališta, a III. okrivljeni je izjavio da je angažirao novog branitelja, ali on nije mogao pristupiti raspravi. Sud je rješenjem pozvao podnositelja i III. okrivljenika da u roku od deset (10) dana izvijeste sud o braniteljima jer će im se u protivnom postaviti branitelji po službenoj dužnosti.

Podneskom od 18. veljače 2005. podnositelj je izvijestio sud o nemogućnosti angažiranja branitelja, te je zatražio da mu se branitelj postavi po službenoj dužnosti.

Podneskom od 22. veljače 2005. III. okrivljenik je dostavio punomoć za zastupanje.

Rješenjem od 24. veljače 2005. podnositelju je postavljen branitelj po službenoj dužnosti.

Na ročištu održanom 7. travnja 2005. u nazočnosti svih stranaka glavna rasprava je započela ispočetka te su saslušani svjedoci.

Na ročište održano 10. svibnja 2005. nije pristupilo troje svjedoka za koje se dostava vratila s naznakom »obaviješten, nije podigao pošiljku« pa su saslušani pristigli svjedoci.

Dopisom od 23. svibnja 2005. zatraženo je od Policijske uprave zagrebačke dostaviti točne adrese svjedoka.

Na ročište zakazano za 7. lipnja 2005. nisu pristupili pozvani svjedoci za koje nije iskazana dostava poziva, a nije pristupio ni branitelj podnositelja, pa je ročište odgođeno.

Uz dopis od 7. lipnja 2005. MUP je dostavio sudu adresu svjedoka.

Uz dopis od 25. rujna 2006. Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske dostavilo je izvatke iz kaznene evidencije.

Podneskom od 11. listopada 2006. branitelj III. okrivljenika zatražio je odgodu ročišta.

Podneskom od 17. listopada 2006. I. okrivljenik zatražio je od suda da mu se postavi branitelja po službenoj dužnosti.

Rješenjem predsjednika prvostupanjskog suda od 18. listopada 2006. I. okrivljeniku postavljen je branitelj po službenoj dužnosti.

Podneskom od 24. listopada 2006. branitelj III. okrivljenika izvijestio je prvostupanjski sud da je otkazao punomoć za zastupanje branjenika.

Podneskom od 26. listopada 2006. branitelj I. okrivljenika zatražio je od prvostupanjskog suda da se razriješi dužnosti branitelja po službenoj dužnosti.

Dopisom od 27. listopada 2006. pozvan je III. okrivljenik da u roku od osam (8) dana angažira branitelja jer će mu u protivnom branitelj biti postavljen po službenoj dužnosti.

Rješenjem od 31. listopada 2006. prvostupanjski sud je razriješio branitelja I. okrivljenika, te je rješenjem od istog dana predsjednik suda postavio I. okrivljeniku branitelja po službenoj dužnosti.

Podneskom od 9. studenoga 2006. III. okrivljenik je dostavio punomoć za zastupanje.

Podneskom od 10. studenoga 2006. MUP je dostavio prvostupanjskom sudu adresu za svjedoka, a 14. studenoga 2006. za svjedokinju.

Na ročištu održanom 21. studenoga 2006. saslušana je vještakinja i svjedoci, pročitani su iskazi ranije saslušanih svjedoka, izvršen je uvid u dokumentaciju u spisu, ispitani su I. okrivljenik i podnositelj, dok se III. okrivljenik branio šutnjom nakon čega je glavna rasprava zaključena.

Presudom broj: K-14/01-171 od 21. studenoga 2006. proglašeni su okrivljenici krivima.

Protiv navedene presude ŽDO u Karlovcu je 22. prosinca 2006. podnijelo žalbu.

I. okrivljenik je 28. prosinca 2006. po branitelju podnio žalbu, dok je 29. prosinca 2006. I. okrivljenik podnio žalbu osobno.

Podnositelj i III. okrivljenik podnijeli su žalbu 29. prosinca 2006.

Predmet je 23. veljače 2007. dostavljen Vrhovnom sudu na odlučivanje.

Rješenjem Vrhovnog suda broj: Kž-205/07-3 od 23. rujna 2009. ukinuta je pobijana presuda te je predmet vraćen prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Naredbom od 30. rujna 2010. zakazano je ročište na koje su pozvane stranke te je ujedno okrivljenicima ponovljena dostava rješenja Vrhovnog suda broj: Kž-205/07-3 od 23. rujna 2009., ali se dostava za podnositelja vratila kao neuredna s naznakom »nepoznat«, a za III. okrivljenika s naznakom »obaviješten, nije podigao pošiljku«.

Prvostupanjski sud ponovio je dostavu poziva i rješenja za podnositelja i III. okrivljenika 21. listopada 2010. putem Policijske postaje Karlovac, s time da je povratno obaviješten 16. studenoga 2010. da podnositelj prebiva u Ozlju.

Prvostupanjski sud je od Policijske postaje Karlovac 18. studenoga 2010. zatražio dostavu za III. okrivljenika, a povratno je zaprimio dostavnicu prema kojoj je III. okrivljenik preuzeo poziv i rješenje 21. studenoga 2010.

Na ročište održano 1. prosinca 2010. pristupile su sve pozvane stranke te su utvrđene nove adrese boravka za podnositelja i III. okrivljenika, nakon čega je podnositelj zatražio izuzeće predsjednika vijeća, te je ročište odgođeno.

Rješenjem od 6. prosinca 2010. predsjednik prvostupanjskog suda odbio je zahtjev podnositelja za izuzeće predsjednika vijeća kao neosnovan.